

«Кров'яне кільце»	2	1,3	3	2
Завмерлі	6	4	3	2
Задохлики	2	1,3	4	2,6
Виведення курчат	130	86,6	133	88,6
Виведення яєць	144	92,0	146	91,0

Підвищення виведення курчат в обох групах відбувалося за рахунок зниження кількості всіх категорій браку інкубаційних яєць. Низький відсоток ранньої ембріональної смертності ми схильні пояснити стимуляцією розвитку зародка у перші години інкубації високою температурою. Одним із найбільш відповідальних періодів при інкубації яєць є переклад на виведення. У вивідну шафу поміщають яйця не пізніше ніж за дві доби до планованого виведення курчат. При виведенні знижують температуру інкубації та підвищують вологість повітря. Висока смертність зародків спостерігається саме в цей період, коли основну частку становить категорія інкубаційного браку «задохлики».

Висновки

1. Розроблений диференційований режим інкубації яєць м'ясних курей сприяє підвищенню виведення курчат не менше ніж на 2,1-2,7% та виведення яєць на 5%, зменшує термін ембріонального розвитку на 6-10%, синхронізує виведення на 16% порівняно з контрольним. Підвищення виведення курчат і виведення яєць при використанні нового режиму відбувається в основному за рахунок зниження категорій інкубаційного браку «зародки, що завмерли», «кров'яне кільце».

2. Температурна дія (38,0-38,5°C), що проводиться в період з першої по п'яту добу інкубації і друга – за такої ж температури в період з 13 по 16 добу по 2 години на добу, викликає підвищення швидкості зростання та масу ембріона, не порушуючи етапів його розвитку.

Список використаної літератури

1. Дядічкіна Л. Ф. Інкубація - головна ланка в ланцюзі відтворення птиці. // Птахівництво. 2010. № 1. С. 21-23.
2. Патрєва Л. С. Технологія виробництва продукції птахівництва: курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2018. 248 с

УДК: 636.7.061"452*2"

АНАЛІЗ ЕКСТЕР'ЄРНИХ ЗМІН ПОПУЛЯРНИХ ПОРІД СОБАК ЗА ОСТАННІ 200 РОКІВ

Левченко В., здобувач 2 курсу (короткий цикл)
Науковий керівник: **Косенко С.**, к.с-г. наук, доцент

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Досліджували екстер'єрні зміни порід бігль, доберман та бультер'єра останні 200 років. З'ясовано, що всі перелічені породи зазнали значних змін: збалансованість кутів, різноманіття окрасів, зміна розмірів окремих статей тіла та висоти в холці, отримання унікальних та індивідуальних особливостей.

Ключові слова: екстер'єр, стандарт, розведення, селекція.

Постановка проблеми. Протягом століть багато порід собак зазнали великих змін через втручання у їх розведення людини. Екстер'єр собак змінився з ряду причин, які відображають широкий спектр впливів. Наприклад, зміни в екстер'єрі порід собак часто відбуваються відповідно для покращення їх робочих функцій: полювання, охорони, пастушення тощо. Також популярність деяких порід собак може спричинити селекційний тиск на їх зовнішній вигляд, що може бути зумовлено змінами в потребах суспільства або уявленням про ідеального представника породи. Встановлені стандарти порід собак можуть підлягати змінам з естетичних та функціональних міркувань.

Метою роботи було провести аналіз змін у екстер'єрі порід собак та вплив цих змін на здоров'я тварини.

Матеріали та методика дослідження. Під час роботи використовували матеріали досліджень літературних джерел щодо екстер'єрних особливостей порід собак у минулому та теперішньому часі.

Результати досліджень. Згідно за описом породи бігль, надрукованому в виданні 1867 р., ця порода мала наступні характеристики:

Окрас: блакитно-рябий, чорно-підпалий, лимонно-білий.

Висота в холці: 38 см (15 дюймів).

Тіло: коротка спина, прямі ноги, круглі лапи, потужний поперек, пряме плече (рис. 1).

Також повідомляється про існування «кишенькових» біглів, які мали жорстку шерсть і зріст яких не перевищував 27 см (11 дюймів) [1].

Рис. 1. Екстер'єр собак породи бігль XIX сторіччя

Надалі, для порівняння, оглянемо сучасний стандарт породи бігль, затверджений FCI у 2010 р.

Окрас: триколор (чорно-рудо-білий), блакитно-рудо-білий, барсучий строкатий, заячо-строкатий, лимонно-строкатий, лимонно-білий, червоно-білий, рудо-білий, чорно-білий, суцільний білий. За винятком суцільного білого, всі перелічені кольори можуть мати крап. Кінчик хвоста білий (рис. 2).

Висота в холці:

Бажана мінімальна висота в холці – 33 см (13 дюймів)

Бажана максимальна висота в холці – 40 см (16 дюймів)

Тіло: шия достатньо довга, спина коротка і пряма, поперек короткий, міцний, груди опущені, хвіст високо посаджений, середньої довжини, плече пряме, п'ястки короткі, лапа кругла [2].

Рис. 2. Екстер'єр собак породи бігль XXI сторіччя

Найбільших змін зазнала голова. Якщо подивитися на представника породи бігль у 1867 р., то можемо помітити, що голова була значно меншою, більш вузькою. Вуха високо поставлені, на відміну від сучасного представника.

Також помітно, що у наші часи біглі більш обмускулені та міцніші.

Наступним розглянемо опис породи доберман та її характеристики у минулому, зазначені у 1915 р. Під час чергової редакції стандарту в 1949 році з назви породи було прибрано слово «пінчер», і вона стала називатися просто «доберман».

Окрас: Чорно-підпалий, допускаються невеликі білі плями на грудях.

Висота в холці: 61 см (24 дюйма).

Вага: 20.4 кг (45 фунтів).

Тіло: це добре складений м'язистий пес із зовнішнім виглядом, який вказує на силу та витривалість, має жвавий та ігровий темперамент. Череп широкий, плоский і злегка округлий, морда довга і помірно звужена. Вуха купіровані і не надто загострені. Очі темно-карі, середнього розміру, з доброзичливим і

розумним поглядом. Спина пряма і довга, з добре розвиненими і м'язистими задніми частинами (рис. 3). Хвіст купірований до довжини приблизно 15 см (6 дюймів), дуже цінуються боб-тейли. У собаки коротка, жорстка і щільно прилегла шерсть [1].

Рис. 3. Екстер'єр собак породи доберман ХХ сторіччя

Згідно стандарту породи доберман, який був затверджений FCI у 2015 р., порода зазнала значних екстер'єрних змін.

Окрас: добермана розводять у двох кольорових різновидах: чорному або коричневому з рудим, чітко визначеним розташуванням та чіткими відмітками (коричневий підпал). Відмітини рудого кольору є на морді у вигляді плям на щоках і верхній частині брови; на горлі; дві плями на грудях; на п'ястках, плеснах і стопах; на внутрішній стороні задньої частини стегна; на передпліччях і під хвостом.

Висота в холці:

Кобелі: 68 – 72 см.

Суки: 63 – 68 см.

Вага:

Кобелі: приблизно 40-45 кг.

Суки: приблизно 32 – 35 кг.

Тіло: доберман — собака середнього розміру, сильної та м'язистої будови. Має елегантні лінії тіла, горду статуру та виразну рішучість. Морда має форму тупого клину. Добре виражений стоп. Вуха залишаються природними, не купірованими, розташовані у навищій точці черепа та ідеально прилягають до щік. Очі середнього розміру, овальні та темно-карі; світліші відтінки очей характерні для коричневих собак. Шия довга, суха та мускулиста. Холка чітко виражена, спина коротка і міцна, добре обмускулена, поперек помірно широкий, мускулистий. Круп похилий, добре обмускулений. Хвіст залишається природним, не купірованим, високо посадженим (рис. 4). Груді становлять

приблизно 50% висоти собаки в холці, помірно широкі, з добре розвиненим форбрустом. Живіт підтягнений [2].

Рис. 4. Екстер'єр собак породи доберман ХХІ сторіччя

Як ми можемо побачити, порода стала більш охайною, зі збалансованими кутами зчленувань, має чітко визначений окрас з підпалом, в якому білі плями вже не допускаються. Також, відхилом від стандарту вважається купірування вух та хвоста.

Розглянемо опис стандарту породи бультер'єр, який був чинним у 1867 р.

Окрас: Суцільний білий.

Висота в холці: 45.7 см (18 дюймів).

Вага: 27 кг (60 фунтів).

Тіло: череп плоский і широкий між вухами. Стоп слабо виражений. Щелепи довгі і дуже потужні, очі маленькі, чорні, мигдалеподібної форми. Не купіровані вуха повинні бути маленькими і напівстоячими. Шия довга і злегка вигнута, без сирості. Грудна клітка широка і глибока, спина коротка і мускулиста, хвіст короткий, посаджений дуже низько, товстий біля кореня і звужується до тонкої точки (рис. 5). Шерсть коротка, прилегла і жорстка на дотик, з блиском [1].

Рис. 5. Екстер'єр собак породи бультер'єр ХІХ сторіччя

Сучасний стандарт породи, визнаний FCI у 2011 році, надає наступний опис цієї собаки:

Окрас: для суцільно білих - чиста біла шерсть. Для кольорових основний колір має переважати; чорно-тигровий, рудий, палевий і триколірний окраси допустимі. Відмітини при суцільно білому окрасі небажані. Блакитний і печінковий окраси вкрай небажані.

Висота в холці та вага: Немає обмежень ні по вазі, ні по зросту, але має бути помітним гармонійне співвідношення ваги до розміру як для кобелів, так і для сук.

Тіло: голова при погляді спереду яйцеподібна, без западин. Профіль плавно вигинається вниз від верхівки черепа до кінчика носа. Верхня частина черепа плоска. Щелепи міцні з ножицеподібним прикусом. Очі вузькі, трикутні, косо розташовані, майже чорні. Відстань від кінчика носа до очей помітно більша, ніж від очей до верхньої частини черепа. Вуха маленькі, розташовані близько один до одного. Шия дуже мускулиста, довга, вигнута, звужується від плечей до голови. Спина коротка, міцна. Поперек дещо опуклий. Груді широкі, глибокі (рис. 6). Хвіст короткий, низько посаджений, тримається горизонтально, товстий у корені, звужується до кінчика [2].

Рис. 6. Екстер'єр собак породи бультер'єр ХХІ сторіччя

Розвитком породи бультер'єр протягом кількох поколінь займалася сім'я Джеймса Хінкса. Після першої світової війни, коли породою займався онук, Карлтон Хінкс, у бультер'єрів закріпилася їх характерна риса – опущена морда [3].

Протягом багатьох років селекції та розведення порода бультер'єр набула нових екстер'єрних особливостей, таких як характерна форма морди, міцна статура, гарна обмускуленість та збалансованість.

Висновки: екстер'єр порід собак зазнав значних змін протягом століття. Зміни у розмірах, пропорціях, окрасі та інших аспектах відображають широкий спектр впливів, включаючи селекційний тиск, моду та функціональні потреби. Сучасні стандарти порід собак часто відрізняються від тих, що існували в минулому. Зміни можуть стосуватися не лише зовнішнього вигляду, але і функціональних характеристик, таких як поведінка та здоров'я.

Список використаної літератури

1. Собаки всіх націй: Мейсон, Уолтер Есплін. URL: <https://archive.org/details/dogsofallnations00masorich/page/18/mode/2up?view=theater> [дата звернення 23.02.2024].
2. Fédération Cynologique Internationale (офіційний сайт) URL: <https://www.fci.be/> (дата звернення 11.03.2024).
3. Про породу бультер'єр. *Mali Guargs club K-9*. URL: <https://malinois.com.ua/ru/2023/03/17/bullterier> (дата звернення 07.03.2024).

УДК: 636.7.088

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ У ДРЕСИРУВАННІ СОБАК.

Мамчур С., 1 курс, E-mail: sofi.singleton@gmail.com.
Науковий керівник: **Гурко Є.**, асистент

Одеський державний аграрний університет

У сучасну цифрову епоху вплив технологій пронизує майже всі аспекти нашого життя, від того, як ми спілкуємося, до того, як ми здійснюємо покупки. Навіть такі традиційні сектори, як дресування собак, не залишилися байдужими. Штучний інтелект (ШІ) — це галузь інформатики, яка включає розробку алгоритмів і систем, які можуть виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту, наприклад навчання, вирішення проблем і прийняття рішень. У дресуванні собак штучний інтелект можна використовувати для розробки та автоматизації програм навчання, адаптованих до потреб і здібностей кожної окремої собаки.

Метою цієї статті є огляд переваг та недоліків використання штучного інтелекту та віртуальної реальності в дресуванні собак.

Ключові слова: Штучний інтелект (ШІ), дресура, собаки.

Алгоритми штучного інтелекту можуть аналізувати величезну кількість даних, включаючи інформацію про поведінку собаки, її темперамент та історію